ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการดูแลตนเองและความผาสุกของผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ในแขวงสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้เขียน

นางเพชรมณี สุวรรณมาลี

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ คร. ลินจง โปริบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. กนกพร สุคำวัง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังสำคัญที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุโรคเบาหวาน จำเป็นต้องดูแลตนเองอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงต่างๆที่จะส่งผล กระทบต่อความผาสุกของตนเอง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเอง ความผาสุก และความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการดูแลตนเอง และความผาสุก ของผู้สูงอายุ โรคเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวานและมารับการรักษา ที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว จำนวน 136 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เก็บ ข้อมูลโดยใช้ แบบวัดพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ดัดแปลงมาจากเครื่องมือของอานุสร สีสุลาด (2551) และแบบวัดความผาสุกด้วยตนเองตามวิธีการของแคนทริล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง พรรณนา และสถิติสหสัมพันธ์สเปียร์แมนโร (Spearman rho)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุโรคเบาหวานมีพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง พฤติกรรมด้านการจัดการความเครียดอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมด้านการควบคุม อาหาร การออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพอนามัยโดยทั่วไป การใช้ยาและการติดตามการรักษา และ การดูแลเท้าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการป้องกันและแก้ไขภาวะแทรกซ้อนอยู่ในระดับ ต่ำ สำหรับความผาสุกอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ กับความผาสุก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าเฉพาะพฤติกรรมการจัดการความเครียดมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .05) ส่วนพฤติกรรมการ ป้องกันและแก้ไขภาวะแทรกซ้อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .05)

ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่บุคลากรทีมสุขภาพสามารถใช้วางแผนกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองและความผาสุกของผู้สูงอายุโรคเบาหวานได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved Thesis TitleSelf-care Behaviors and Well-being of the Elderly with Diabetes Mellitusin Savannakhet Province, Lao People's Democratic Republic

Author

Mrs. Phetmany Souvannamaly

Degree

Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Linchong Pothiban Assistant Professor Dr. Khanokporn Sucamvang Advisor Co-advisor

ABSTRACT

Diabetes mellitus is a major chronic disease commonly found among the elderly. Diabetic elderly patients need to care for themselves properly to prevent fatal complications that will affect their well-being. This research aimed to describe self-care behaviors, well-being and the relationship between self-care behaviors and well-being in diabetic elderly. The sample consisted of 136 elderly patients diagnosed with diabetes mellitus attending the Out-patient Department of Savannakhet hospital, Lao People's Democratic Republic. The subjects were purposively selected based on the eligibility criteria. Data were colleted using the modified Selfcare Behavior Questionnaire and the Cantril's Well-being Self Anchoring Ladder Scale. Data were analyzed using descriptive statistic and the Spearman rho correlation coefficient.

The study results revealed that the elderly with diabetic mellitus demonstrated the self care behavior at a moderate level; stress management behavior at a high level; dietary control, exercise, general health care, medication use and follow up, and foot care behaviors at moderate level and complication prevention and correction behavior at a low level while well-being was at a moderate level. The overall self-care behavior did not significantly relate to well-being. Considering individual dimensions of self-care behavior, only stress management showed a

significant relationship with well-being (p < .05), whereas complication prevention and correlation behaviors showed a negatively significant relationship with well-being (p < .05). The findings can be used as basic information for health personnel to plan for activities to

enhance proper self care and well-being of the diabetic elderly.

AT UNIVERSIT

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved